

امروز نیاز مهمّ کشور ما این است که جوان‌های ما مجهّز بشوند به انواع تسلیحات نرم، سلاح‌های جنگ نرم؛ یعنی قدرت روحی و قدرت فکری...

بیانات در دیدار ملاحان اهل‌بیت علیهم‌السلام - ۱۳۹۸/۱۱/۲۴

شایعه‌سازی و ناامیدسازی در جنگ شناختی؛ سلاح پنهان علیه ذهن‌ها

دیگر روزگاری که جنگ تنها با توپ و تانک پیش می‌رفت، سپری شده است. امروز میدان اصلی نبرد، به موازات جنگ‌های سخت، جنگ نرم و شناختی برای تسخیر ذهن و روح انسان‌هاست. در این میدان، گلوله‌ها جای خود را به شایعه، دروغ‌های حساب‌شده و روایت‌های تحریف‌شده داده‌اند. یکی از تاکتیک‌های اصلی دشمنان در جنگ شناختی، شایعه‌سازی و ناامیدسازی است؛ ابزاری که با سرعت در فضای مجازی و رسانه‌ها منتشر می‌شود و می‌تواند روحیه یک ملت را هدف بگیرد.

و با راه‌اندازی موج‌های رسانه‌ای، یأس و ناتوانی را القا می‌کنند. آن‌ها تلاش می‌کنند نشان دهند «هیچ راهی برای پیشرفت وجود ندارد»، «همه درها بسته است» و «آینده تیره و تار است».

این القائات، در حقیقت بمبارانی آرام، اما ویرانگر علیه روحیه جمعی جامعه است.

تکنیک‌های شایعه‌سازی

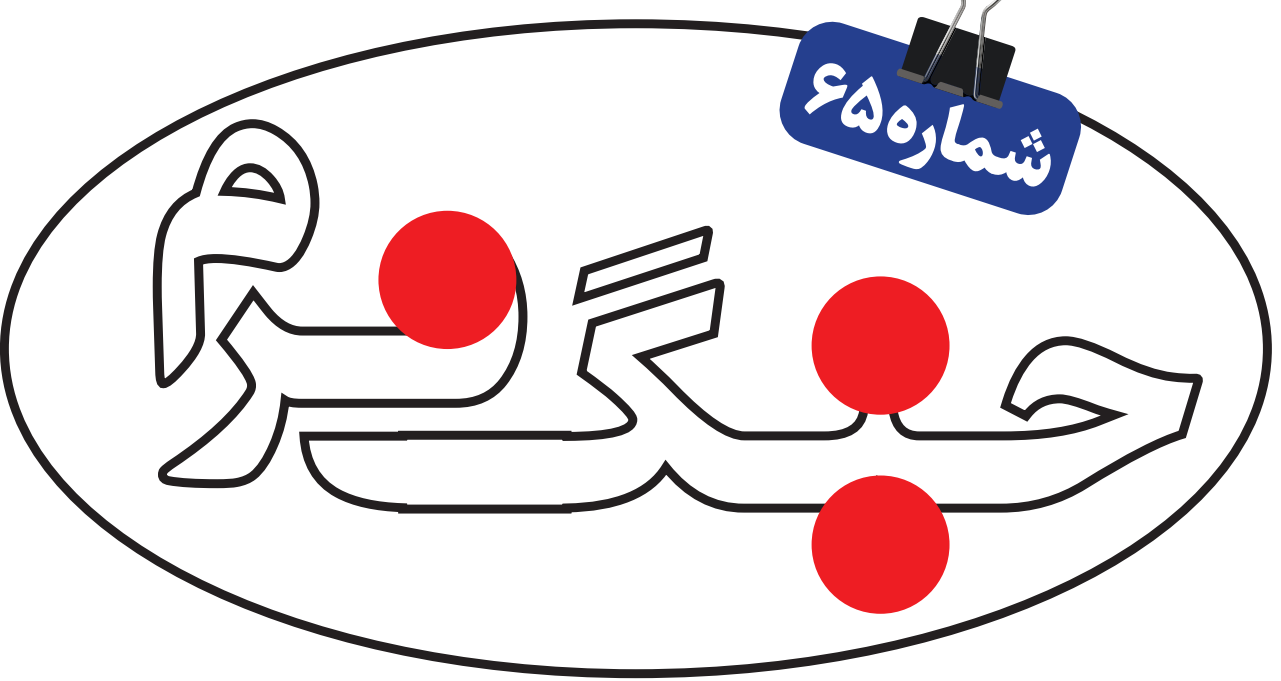
- **دروغ بزرگ:** شایعه‌ای آن‌قدر بزرگ ساخته می‌شود که کسی به ذهنش نمی‌رسد چنین چیزی می‌تواند دروغ باشد.
- **۲- نیمه‌حقیقت:** بخشی از واقعیت درست است اما بخش مهمی تحریف می‌شود؛ همین کافی است تا خبر باورپذیر جلوه کند.
- **۳- منابع جعلی:** انتشار شایعه با نام افراد معتبر یا رسانه‌های دروغین برای جلب اعتماد.
- **۴- بمباران اطلاعاتی:** حجم زیادی از اخبار ضد و نقیض منتشر می‌شود تا مخاطب دچار سردرگمی و بی‌اعتمادی شود.

اثر روانی شایعه بر جامعه

شایعه مانند ویروسی ذهنی، عمل می‌کند. نخستین واکنش افراد، کنجکاوی و اضطراب است؛ سپس با گسترش آن، بی‌اعتمادی به منابع رسمی و در نهایت، تضعیف انسجام اجتماعی رخ می‌دهد. جامعه‌ای که مدام در معرض شایعه است، به تدریج قدرت تشخیص درست از نادرست را از دست می‌دهد و این دقیقاً همان چیزی است که دشمن می‌خواهد.

ناامیدسازی از مسیر رسانه‌ها

رسانه‌های معاند و شبکه‌های اجتماعی، ابزار اصلی ناامیدسازی هستند. تصاویر گزینشی، مقایسه‌های ناعادلانه، بزرگ‌نمایی مشکلات و بی‌اهمیت جلوه دادن دستاوردها، بخشی از این روند است. وقتی روزانه حجم انبوهی از خبرهای منفی بدون تحلیل درست به مخاطب برسد، ذهن او ناخودآگاه دچار «احساس شکست» می‌شود.

نقش جنگ شناختی در تغییر باورها

شایعه و ناامیدسازی تنها به دنبال خبرسازی نیستند؛ آن‌ها با هدفی عمیق‌تر طراحی می‌شوند: تغییر باورهای بنیادین جامعه. اگر جامعه‌ای به توانمندی‌های خود بی‌اعتماد شود، دیگر نیازی به حمله نظامی نیست، زیرا ارتشی که ایمان و روحیه‌اش سست شده، پیش از ورود به میدان شکست خورده است.

پخش شایعه سریع‌تر از حقیقت

حقیقت نیاز به بررسی، سند و زمان دارد؛ اما شایعه سبک، ساده و هیجان‌انگیز است. به همین دلیل در شبکه‌های اجتماعی، سرعت انتشار شایعه چندین برابر حقیقت است. دشمن این ویژگی را به‌خوبی می‌داند و آن را به‌عنوان یک «سلاح روانی» به کار می‌گیرد.

پیامدهای اجتماعی ناامیدساز

- **کاهش مشارکت اجتماعی:** افراد ناامید دیگر در فعالیت‌های جمعی نقش فعال ندارند.
- **رشد بی‌اعتمادی:** مردم اعتماد خود به مسئولان، رسانه‌ها و حتی یکدیگر را از دست می‌دهند.
- **افزایش آسیب‌های روانی:** اضطراب، افسردگی و پرخاشگری اجتماعی از نتایج مستقیم ناامیدسازی است.

امید واقعی؛ سپری در برابر شایعه‌سازی

یکی از ابزارهای اصلی جنگ شناختی و عملیات روانی، شایعه‌سازی و القای ناامیدی است. دشمن با بزرگ‌نمایی ضعف‌ها و تحریف واقعیت‌ها، می‌کوشد ذهن و روان جامعه را تسخیر کند. در چنین شرایطی، تنها سلاح کارآمد، امید واقعی است؛ امیدی که نه بر توهم و خوش‌بینی سطحی، بلکه بر آگاهی، ایمان و واقعیت‌های روشن استوار باشد. امید واقعی یعنی دیدن مشکلات، اما گرفتار نشدن در آن‌ها؛ یعنی شناخت موانع، اما باور داشتن به توان عبور از آن‌ها. قرآن کریم بارها وعده داده است که «إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا» (ان‌شاءالله) و این حقیقتی است که می‌تواند هر ذهن خسته‌ای را به حرکت دوباره وادارد.

قدرت امید در برابر جنگ شناختی

سخنرانی‌های رهبر معظم انقلاب درباره آینده روشن کشور، بارها روحیه مردم را در بحران‌ها حفظ کرده است. ایشان همواره تأکید فرموده اندکه افق آینده کشور بسیار روشن و تابان است. ایشان در پیام نوروزی سال ۱۴۰۳ فرمودند: دشمن با انکار زمینه‌ها، ظرفیت‌ها و عوامل پیشرفت در کشور، خاموش شدن نور امید در دل ملت را نشانه رفته اما مردم و جوانان با تلاش بی‌وقفه و پرهیز از اختلافات، افق روشن آینده را پیگیری می‌کنند.

ناامیدسازی؛ بمباران روحیه‌ها

هیچ جامعه‌ای بدون امید نمی‌تواند دوام بیاورد. امید موتور حرکت اجتماعی است. دشمنان به‌خوبی این حقیقت را می‌دانند

بخشی از عوامل امیدآفرین در جامعه

راهکارهای مقابله با شایعه‌سازی

۱. افزایش سواد رسانه‌ای: جامعه باید مهارت تشخیص اخبار جعلی از واقعی را بیاموزد.
۲. شفاف سازی توسط مسئولان: اطلاع‌رسانی به‌موقع و صادقانه بهترین پادزهر شایعه است.
۳. آموزش صبر و تحلیل: مردم نباید در برابر هر خبری عجولانه قضاوت کنند.
۴. ترویج امید واقعی: رسانه‌های داخلی باید روایت‌های مثبت و امیدبخش را تقویت کنند. رهبر معظم انقلاب اسلامی در ۱۶ شهریور ۱۴۰۴ در دیدار رئیس‌جمهور و هیئت

۸. هنر و رسانه امیدآفرین: صدای زندگی در برابر ناامیدی هنر، سینما و رسانه می‌توانند با تصویر کردن زیبایی‌ها و دستاوردها، فضایی پرآمید و نشاط‌آفرین ایجاد کنند.
۹. الگوهای اخلاقی: نشانه‌هایی برای مسیر درست وجود الگوهای معنوی و اخلاقی در جامعه، الهام‌بخش حرکت به سوی آینده‌ای روشن و امیدوارانه است.
۱۰. مشارکت جوانان: خون تازه در رگ‌های جامعه وقتی به جوانان میدان داده شود، شور و خلاقیت آنان به جریان امید و پویایی جامعه جان تازه می‌بخشد.

۶. روایت‌های موفقیت: قهرمانانی که امید را زنده نگه می‌دارند بازگو کردن داستان‌های موفقیت، به‌ویژه از افراد عادی، نشان می‌دهد که تغییر و پیشرفت برای همه ممکن است.
۷. خانواده پایدار: کانون پرورش روحیه مقاوم خانواده محکم و سالم، پناهگاهی امن برای افراد است که آنان را در برابر مشکلات جامعه مقاوم و امیدوار می‌سازد.

۱. باور به وعده‌های الهی باور به وعده‌های الهی، قوی‌ترین پشتوانه امید است. کسی که ایمان دارد، حتی در سخت‌ترین شرایط چشم به رحمت و گشایش خدا می‌دوزد.
۲. رهبری الهام‌بخش: چراغی برای عبور از تاریکی‌ها وجود رهبری آگاه و دلسوز، جامعه را در مسیر درست هدایت کرده و امید به آینده را در دل مردم زنده نگه می‌دارد.
۳. همبستگی اجتماعی: وقتی دست‌ها گره می‌خورند، دل‌ها قوی‌تر می‌شوند اتحاد مردم در سختی‌ها و شادی‌ها، احساس تنهایی و درماندگی را از بین می‌برد و روحیه جمعی را تقویت می‌کند.
۴. عدالت و شفافیت: بذر اعتماد در خاک جامعه وقتی مردم عدالت و شفافیت را لمس کنند، اعتمادشان افزایش یافته و امید به اصلاح و پیشرفت بیشتر می‌شود.
۵. پیشرفت علمی: موتور حرکت به آینده‌ای روشن هر دستاورد علمی نشانه‌ای از توانایی جامعه است که افق‌های تازه‌ای از امید و خودباوری را باز می‌کند.

امید، سپری در برابر تیرهای زهرآلود شایعه است. جامعه‌ای که به آینده خود ایمان دارد، به راحتی در دام ناامیدسازی نمی‌افتد. امید نه به معنای چشم‌پوشی از مشکلات، بلکه به معنای باور به توانایی عبور از مشکلات است. این باور، دشمن را از رسیدن به هدف اصلی‌اش یعنی تسخیر ذهن‌ها بازمی‌دارد. شایعه‌سازی و ناامیدسازی تنها تاکتیک‌های گذرا نیستند؛ آن‌ها ستون‌های اصلی جنگ شناختی‌اند. اگر جامعه نسبت به این جنگ آگاه نباشد، ممکن است بدون شلیک حتی یک گلوله شکست بخورد. مقابله با این پدیده نیازمند ترکیبی از آگاهی، سواد رسانه‌ای، شفافیت و امیدآفرینی است. امروز بیش از هر زمان دیگر باید این واقیت را درک نماییم که جنگ، در ذهن‌ها جریان دارد و پیروزی در این میدان، آینده هر ملت را رقم خواهد زد. حق بر باطل پیروز است. ان‌شاءالله

